College van B&W Gemeente Assen
Gemeenteraad Assen
Noordersingel 33
9401 JW Assen

bestuurssecretariaat@assen.nl
griffier@assen.nl

College van B&W Midden-Drenthe
Gemeenteraad Midden-Drenthe
Raadhuisplein 1
9411 NB Beilen

bestuurssecretariaat@middendrenthe.nl
griffie@middendrenthe.nl

Datum: 16 maart 2023

Onderwerp: Raadvoorstel Bijzondere Regeling KNIL-graven Assen en Midden-Drenthe

Geachte College, geachte leden van de Gemeenteraad,

De ondertekenaars van deze brief hebben kennisgenomen van het voornemen van het gemeentebestuur en het Raadvoorstel Bijzondere Regeling KNIL-graven Assen en Midden-Drenthe. Dit Raadvoorstel wordt donderdag 23 maart 2023 in de gemeenteraad van de gemeente Assen behandeld. In de gemeente Midden-Drenthe wordt het Raadsvoorstel op donderdag 20 april aan de gemeenteraad voorgelegd.

De afgelopen jaren is het onderwerp grafrechten of eeuwigdurende grafrust onderwerp in een aantal Molukkersgemeenten aan de orde geweest of bestaan er plannen dit binnen afzienbare tijd aan de orde te stellen. Ook in Assen en Bovensmilde was dit het geval. In het voortraject is op bestuurlijk niveau afgesproken dat de beide besturen gezamenlijk optrekken en in de gemeente Assen en Midden-Drenthe een gelijkluidend Raadsvoorstel wordt ingediend. Vandaar dat dit schrijven aan beide gemeentebesturen en gemeenteraden is gericht.

Vluchtig bekeken komt het voorstel inlevend en sympathiek over. We twijfelen niet aan de goede intenties waarmee het Raadsvoorstel door de beide gemeentebesturen is opgesteld. Na het voorstel aandachtig te hebben gelezen willen we echter onze kanttekeningen plaatsen, die u hier in deze brief aantreft.

Landelijk issue vraagt een landelijke oplossing

Aan de komst van de KNIL-militairen naar Nederland in 1951 ligt een politiek besluit ten grondslag van de Nederlandse regering. Wij vinden dan ook dat het gesprek over het treffen van een voorziening t.a.v. het betalen van de grafrechten van deze oud-militairen en hun partners niet bij de lokale besturen thuishoort, maar door de Nederlandse Staat landelijk, integraal en eenduidig moet worden afgehandeld. Pas als dat gebeurt en de Nederlandse Staat het leed dat de Molukse gemeenschap is aangedaan erkent kan deze recht doen aan wat de eerste generatie is toegebracht en wat hen en hun nakomelingen is overkomen. Het betalen van grafrechten van KNIL-militairen en hun partners is relatief gezien pas enkele jaren deel gaan uitmaken van het discours en overgelaten aan het lokale bestuur, terwijl dit naar ons oordeel vanwege de vestigingsgeschiedenis bij de landelijke politiek thuishoort.

Dringend verzoek

Door dit onderwerp en de besluitvorming hierover bij de lokale besturen te leggen ontstaat een uiteenlopend palet aan regelingen en oplossingen die gebaseerd zijn op lokale (on)mogelijkheden en beperkingen ingegeven door de financiële armslag van de gemeente in kwestie, aangevuld met inzichten en gevoelens, hoe goed bedoeld ook, waaraan het woord willekeur blijft kleven.

De Molukse gemeenschap die onder meer vanuit het kamp Westerbork over dit land werd verspreid en werd gehuisvest heeft er niet om gevraagd in Assen of Bovensmilde, of in om het even welke andere gemeente, te worden ondergebracht. Ook dat werd ingegeven door criteria die door de landelijke overheid werden bepaald en door ontwikkelingen waarop de betrokkenen geen of nauwelijks invloed hadden.

Nu worden de Molukse gemeenschappen opnieuw geconfronteerd met dat je 'geluk' moet hebben gehad met de plaats waar ouders of grootouders kwamen te wonen en kwamen te overlijden.

Wij pleiten er daarom voor, dat de burgemeesters van de Molukkersgemeenten die op 21 maart 2021, waaronder die van Assen en Midden-Drenthe, een gezamenlijke brief hebben ondertekend en de Nederlandse regering hebben opgeroepen het aangedane leed te erkennen, opnieuw gezamenlijk optrekken en de Rijksoverheid dringend verzoeken de grafrechten landelijk en eenduidig op te lossen, ondanks dat het kabinet heeft aangegeven dat grafrechten van de KNIL-graven en hun partner een aangelegenheid is van de begraafplaatsen zelf.

De ondertekenaars van deze brief delen het argument van de beide gemeenten niet waarin wordt aangevoerd dat de voortdurende pijn en het gevoel van onvrede het volwaardig deel uitmaken van de Nederlandse samenleving in de weg staat en dat de erkenning en eerbetoon op lokaal niveau daarin een rol zou spelen. In ieder geval niet waar het de grafrechten betreft.

Gebrekkig participatieproces

In uw voorstel brengt u naar voren dat de voorliggende regeling kan rekenen op de instemming van de werkgroep en dat de Molukse gemeenschap op verschillende momenten is geïnformeerd en input heeft geleverd. Wij denken dat hierbij grote vraagtekens te plaatsen zijn.

De ondertekenaars van deze brief voelen zich genoodzaakt de bedenkingen en bezwaren in deze brief te verwoorden, omdat wij recentelijk kennis hebben genomen van het Raadvoorstel Bijzondere Regeling KNIL-graven Assen en Midden-Drenthe en bij ons een ander beeld bestaat over het proces daarnaar toe dan in het voorstel wordt gesuggereerd.

Dat brengt ons terug naar het gevolgde (voor)traject van de werkgroep, die zichzelf de opdracht heeft verleend dit 'even te gaan regelen', terwijl vanuit de Molukse gemeenschap geen breed mandaat werd verleend.

We werden geconfronteerd met een rommelig en een onduidelijk proces. Methodisch beneden de maat, een gebrekkig onderzoek, een enquête die nutteloos is door een bijzonder kleine respons en zeker niet representatief te noemen is, onvoldoende terugkoppeling van de resultaten, onduidelijkheid wat met op- en aanmerkingen is gebeurd, en wat is gebeurd met de inbreng van het handjevol aanwezigen bij het zeer beperkt aantal gehouden informatiebijeenkomsten, welke (tussen)voorstellen zijn gedaan en op basis van welke inhoudelijke argumenten gekozen is voor optie a en niet voor optie b en ga zo maar door. Dat is niet de manier van werken die wij voorstaan.

In de diverse ontwerp- en maakfasen van dit voorstel heeft de Molukse gemeenschap in Assen en Bovensmilde naar onze waarneming de afgelopen twee jaar onvoldoende of zelfs geen inbreng kunnen geven. De op- en aanmerkingen en kanttekeningen die de Molukse gemeenschap naar voren

had kunnen brengen hadden op wezenlijke punten tot een ander voorstel geleid dan nu aan de gemeenteraad is aangeboden.

Het is de afgelopen jaren in de beide Molukse woonplaatsen erg stil geweest m.b.t. de voortgang. Dat geldt zeker voor de periode tussen vorig jaar april in de Raadzaal van Assen een drietal bijeenkomsten is geweest en het moment dat de beide Molukse gemeenschappen met dit Raadsvoorstel werden geconfronteerd. Terwijl u uit dit schrijven kunt opmaken dat tegen het voorstel een aantal principiële en praktische kanttekeningen zijn te plaatsen en bezwaren zijn.

De gekozen rechtspersoon van een stichting en de genoemde uitwerkingen in het Raadsvoorstel achten we niet toekomstbestendig en bieden onvoldoende waarborgen voor een structurele oplossing. Je schept de illusie van het planten van een boom en het duurzaam te hebben geregeld, maar geeft er tegelijkertijd een zaag bij om deze met wortel en tak om te leggen. We vinden de in het Raadsvoorstel opgenomen uitwerkingen van de beheersmaatregelen en vormgeving onvoldoende doordacht en met name kwetsbaar voor het bereiken van de doelen waar het immers allemaal in beginsel om te doen is.

Pauzeknop of uiteenvlechting

Wij kiezen ervoor dat het Raadsvoorstel van tafel gaat totdat voor onze principiële bezwaren zijn weggenomen en een gedragen oplossing is gevonden en dat daarna de bijzondere regeling in aangepaste vorm aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.

Als de gemeenteraad hiertoe niet wil overgaan – wat wij bijzonder zouden betreuren - pleiten we voor het uiteen vlechten van de Bijzondere Regeling KNIL-graven Assen en Midden-Drenthe en hetgeen wordt geregeld onder 4.1.2 t/m 4.1.4 opnieuw ter bespreking aan de Molukse gemeenschap voor te leggen, maar nu op een wijze waarop werkelijk recht wordt gedaan aan meningen en opvattingen die hierover binnen de Molukse gemeenschap bestaan.

Met vriendelijke groet,

[redacted] – Wijkraad RMS Bovensmilde
[redacted] – WG Wijkraad RMS Bovensmilde
[redacted] – WG Wijkraad RMS Bovensmilde
[redacted] – WG Wijkraad RMS Bovensmilde
[redacted] – WG Wijkraad RMS Bovensmilde
[redacted] – Inwoner Bovensmilde
[redacted] – Inwoner Bovensmilde
[redacted] – Inwoner Bovensmilde
[redacted] – Inwoner Bovensmilde

[redacted] – vml Werkgroep RMS Assen
[redacted] – vml Werkgroep RMS Assen
[redacted] – vml Werkgroep RMS Assen
[redacted] – vml Werkgroep RMS Assen
[redacted] – vml Werkgroep RMS Assen
[redacted] – Inwoner Assen

Correspondentieadres: [redacted]